

POSTANOWIENIE

Dnia 5 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba

w sprawie **S.S.**

oskarżonego z art. 190a § 1 k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 5 grudnia 2017 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 17 lutego 2017 r., sygn. akt V Ka (...)

utrzymującego wyrok Sądu Rejonowego w L. z siedzibą w Ś. z dnia

19 października 2016 r., sygn. akt II K (...)

p o s t a n o w i ł

1. oddalić kasację uznając ją za oczywiście bezzasadną,

2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. J.B.– Kancelaria adwokacka w L.– kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote osiemdziesiąt groszy), w tym 23% podatku VAT, tytułem wynagrodzenia dla obrońcy wyznaczonego z urzędu za sporządzenie i wniesienie kasacji,

3. zwolnić S.S. od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego obciążając nimi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w L. z siedzibą w Ś. z dnia 19 października 2016 r. (sygn. akt II K (...)) S.S. został uznany winnym tego, że:

- w okresie od czerwca 2013 r. do dnia 20 lipca 2014 r. w miejscowości N. i w Ś. uporczywie nękał M.F. i X.F. w ten sposób, że podsłuchiwał ich rozmowy,

podglądał ich, zgłaszał potrzebę interwencji policji na ich posesji, zgłaszał do instytucji państwowych konieczność kontroli sytuacji opiekuńczo-wychowawczej ich dzieci, zarzucał nielegalną budowę budynku mieszkalnego oraz żądał rozbiórki należącego do nich domu mieszkalnego i ogrodzenia, kierował w stronę ich domu strumień światła o dużym natężeniu, nachodził X.F. w miejscu pracy, wykonywał fotografię pokrzywdzonemu, czym istotnie naruszył prywatność pokrzywdzonych oraz wzbudził uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, tj. czynu z art. 190a § 1 k.k.

- w dniu 22 marca 2014 r. w N. stosował groźbę bezprawną pobicia M.F. w celu zmuszenia go do odstąpienia od przycinania przerastających na posesję pokrzywdzonego gałęzi, tj. o czyn z art. 191 § 1 k.k.

Stwierdzając winę oskarżonego Sąd przyjął, że S.S. znajdował się w stanie niepoczytalności w czasie popełnienia zarzucanych mu czynów.

Na zasadzie art. 93b § 1, 3 i 5 k.k., art. 93c pkt 1 k.k., art. 93g § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego S.S. środek zabezpieczający w postaci pobytu w zakładzie psychiatrycznym.

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego oraz osobiście oskarżony.

Sąd Okręgowy w L. wyrokiem z dnia 17 lutego 2017 r. (sygn. akt V Ka (...)) utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego.

Od tego wyroku kasację wywiódł obrońca oskarżonego, który zarzucił rażące naruszenie prawa mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

- art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. polegające na uchybieniu prawidłowej kontroli odwoławczej poprzez nierozważenie zarzutów odwoławczych podnoszących przez obrońcę oskarżonego w zakresie naruszenia zasady proporcjonalności wynikającej z art. 93b § 3 k.k. poprzez zastosowanie wobec oskarżonego S.S. środka zabezpieczającego polegającego na umieszczeniu oskarżonego w zakładzie psychiatrycznym. W szczególności nie zbadano w należyty sposób czy prawdopodobieństwo popełnienia czynu zabronionego może być zredukowane przez leczenie nie w drodze środka zabezpieczającego, a także nie dokonano prawidłowej oceny stopnia prawdopodobieństwa popełnienia przez

sprawcę ponownie czynu zabronionego o znacznym stopniu szkodliwości społecznej, zaś przede wszystkim sąd odwoławczy nie odniósł się do podnoszonej przez obrońcę kwestii konieczności przeprowadzenia swego rodzaju testu przy stosowaniu ww. środka zabezpieczającego, polegającego na rozważeniu jaką karę należałoby sprawcy wymierzyć za popełnienie takiego czynu zabronionego, gdyby nie stan niepoczytalności.

W konkluzji skarżący wniósł o *„uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu II instancji i zmienionego nim wyroku Sądu I instancji oraz uchylenie stosowanego środka zabezpieczającego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym”*.

W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Rejonowej w Ś. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Kasacja obrońcy S.S. okazała się oczywiście bezzasadna i podlegała oddaleniu w trybie z art. 535 § 3 k.p.k.

Skarżący tylko pozornie podnosi w niej zarzuty związane z naruszeniem prawa procesowego, których miałyby dopuścić się Sąd Odwoławczy, podczas gdy w istocie skierowana jest ona przeciwko ustaleniom faktycznym dokonany przez Sąd I instancji. Przekonuje o tym fakt, że podnoszony obecnie w kasacji zarzut był już przedmiotem rozważań Sądu Odwoławczego, przy czym w apelacji przybrał on formę zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych. Sąd Okręgowy rozpoznał go, stosownie do nakazu wyrażonego w art. 433 § 2 k.p.k., a w uzasadnieniu sporządzonym, zgodnie z wymogiem określonym w art. 457 § 3 k.p.k., podał dlaczego uznał go za niezasadny (k. 8 – 9). Podnoszenie zatem na etapie postępowania kasacyjnego zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych pod pozorem naruszenia wskazanych wyżej przepisów jest próbą obejścia ustawowych ograniczeń dotyczących podstaw wnoszenia kasacji.

Odnosząc się zatem do kwestii wskazanej w zarzucie kasacji, rację należy przyznać obrońcy, gdy twierdzi, że prymat zastosowania znajdować powinny środki zabezpieczające o charakterze nieizolacyjnym. Uwadze obrońcy uszło jednak to, że reguła ta w niniejszej sprawie miałyby rację bytu, tylko w sytuacji, gdyby za orzeczeniem wolnościowych środków zabezpieczających przemawiał zgromadzony

materiał dowodowy. Tymczasem z opinii biegłych lekarzy jednoznacznie wynika, że z uwagi na chorobę psychiczną zachodzi wysokie prawdopodobieństwo popełnienia przez S.S., z pobudek chorobowych, czynu przeciwko zdrowiu i życiu (k. 671). Stosowanie zatem nieizolacyjnych środków zabezpieczających takich, jak elektroniczna kontrola miejsca pobytu, terapia, czy zakaz zbliżania się lub kontaktowania z pokrzywdzonymi, należy uznać za całkowicie nieefektywne w sytuacji, gdy bezwzględnie konieczna jest terapia farmakologiczna, a tylko leczenie w zakładzie psychiatrycznym da ścisłą kontrolę prowadzonego leczenia oraz nadzór nad zachowaniem pacjenta, co przyczyni się zarówno do ewentualnego postępu w redukcji nasilenia zaburzeń urojeniowych oraz do zabezpieczenia przed ponownym popełnieniem czynu o znacznej społecznej szkodliwości.

Nie sposób odmówić też racji Sądowi Odwoławczemu, dzielącemu w tym zakresie argumentację Sądu Rejonowego, iż czyny zarzucone oskarżonemu nie są jedynie wyrazem i pochodną sporu sąsiedzkiego, a ich społeczna szkodliwość jest znaczna (strona 7 i 8 uzasadnienia wyroku tego sądu). W pełni należy podzielić wnioski Sądu Odwoławczego, że w realiach sprawy zachowania S.S. należy oceniać w charakterze ciągłego, nieustającego ataku, co znajduje odzwierciedlenie w zgromadzonym materiale dowodowym (strona 9 uzasadnienia wyroku Sądu Odwoławczego). W tej sytuacji uznano, że nieizolacyjne środki zabezpieczające nie byłyby wystarczające i nakazano postąpienie stosownie do dyspozycji art. 93g § 1 k.k.

Bezsprzecznie Sądy rozpoznające sprawę w uzasadnieniach swych orzeczeń nie przywołały wprost przesłanek z art. 93b § 1 i 3 k.k., niemniej Sąd Okręgowy jednoznacznie wskazał, że „prawidłowo Sąd Rejonowy uznał, że stopień społecznej szkodliwości czynów S.S. był znaczny”. Zaś Sąd Rejonowy określił, że w jego ocenie „poza środkami zabezpieczającymi, żadne inne środki prawne określone w Kodeksie karnym, nie mają wobec podejrzanego zastosowania. (...) Jedynie środek zabezpieczający w postaci pobytu w zakładzie psychiatrycznym, może zapobiec ponownemu popełnieniu przez S.S. czynu zabronionego o znacznej społecznej szkodliwości, jako środek odpowiedni do stopnia społecznej szkodliwości czynu zabronionego, który sprawca może popełnić, oraz prawdopodobieństwa jego popełnienia, a także uwzględniający potrzeby jego

leczenia i postępy dotychczasowego jego leczenia.” (k. 10v uzasadnienia). Ocena ta nie jest gołosłowna, gdyż znajduje oparcie we wnioskach zawartych w opiniach biegłych.

Nie można zatem powiedzieć, że Sądy zaniedbały wskazywanej w kasacji „oceny w zakresie zasady proporcjonalności wynikającej z art. 93b § 3 k.k.”.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. S.S., uwzględniając jego sytuację materialną, został zwolniony od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

as